

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АКТИВНИЙ ТА ЕКСТРЕМАЛЬНИЙ ТУРИЗМ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>ІЗ Туризм та рекреація</u> Рік навчання: <u>2-й, семестр 3-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>бізнесу та сфери</u> <u>обслуговування</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
<p style="text-align: center;">Лектор курсу</p>	<p style="text-align: center;">к.е.н., доц. Прилуцький Анатолій Михайлович</p>
<p style="text-align: center;">Контактна інформація лектора (e-mail)</p>	<p style="text-align: center;"><u>1508amp@gmail.com, amp1515@vsau.vin.ua</u></p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Активний та екстремальний туризм» є вибірковою компонентою ОПП Туризм.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції - 26 год.; практичні заняття – 24 год., самостійна робота - 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації.

Підсумковий контроль – залік.

Під час вивчення дисципліни можуть використовуватися знання, отримані з таких дисциплін: «Туристичне краєзнавство», «Основи туризмознавства», «Рекреалогія», «Географія туризму», «Екологія», «Охорона праці та безпека життєдіяльності», «Організація туристичних подорожей».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися під час вивчення таких дисциплін: «Спеціалізований туризм (Організація сільського зеленого туризму)», «Комунікативний менеджмент», «Страховання в туризмі», «Організація екскурсійної діяльності», «Економіка туризму», «Планування та організація туристичного бізнесу».

Призначення навчальної дисципліни

Програма дисципліни орієнтована на глибоке засвоєння теоретичних, професійних знань і практичних навичок щодо формування туристичних продуктів активного та екстремального форм туризму і пошуки шляхів підвищення ефективності їх використання. Освітня компонента «Активний та екстремальний туризм» спрямована на отримання здобувачами необхідних знань з теоретико-прикладних основ активного та екстремального відпочинку туристів.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Формування теоретичних і практичних основ проведення подорожей за різними маршрутами з активними способами пересування, а також набути специфічних знань і навичок з різних видів активного туризму.

Завдання вивчення дисципліни

Засвоєння теоретико-методологічних основ розвитку активних та екстремальних різновидів туризму в Україні та країнах світу; формування в здобувачів вищої освіти фахового розуміння особливостей активного та екстремальних різновидів туризму в країнах світу та в Україні зокрема; дослідження процесів організації екстремальних різновидів туризму; вивчення зарубіжного досвіду організації екстремальних різновидів туризму та його узагальнення для адаптації в Україні; вироблення вмінь у здобувачів вищої освіти щодо визначення та характеристики роботи з туристською групою в умовах природного середовища на маршрутах різної категорії складності з урахуванням вікових, фізичних та інших особливостей учасників; формування практичних навичок роботи здобувачів вищої освіти щодо забезпечення безпеки туристських заходів; підготовки туристів до виживання в складних та екстремальних природних ситуаціях

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувавати такі програмні компетентності:

інтегральну компетентність (ІНК):

Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які

формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього середовища

ЗК09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми

ЗК13. Здатність планувати та управляти часом

ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

СК06. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного)

СК07. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту

СК09. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форм-мажорних обставинах

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях

ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання

ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності

ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях

ПР23. Організовувати дозвілля в сільських садибах з популяризацією особливостей Вінницького регіону

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Головні поняття та класифікація активного туризму	2	2	9
2	Спорядження в активному туризмі 4 год	4	2	9
3	Особливості харчування в активному туризмі	2	2	9
4	Соціальні та психологічні особливості у активному туризмі	2	2	9
5	Розвиток велосипедного туризму	2	2	9
6	Розвиток гірськолижного туризму в Україні	2	2	9
7	Особливості організації водного туризму	2	2	9
8	Туризм і екологія	2	2	9
9	Основні поняття екстремального туризму	2	2	9
10	Інноваційні види екстремального туризму	4	4	9
11	Ризики в активному туризмі	2	2	10
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають

бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Види самостійної роботи

№з/п	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Вивчення питань, що виносяться на самостійне опрацювання	26	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять	26	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	24	2 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт і тестування	24	2 рази на семестр	Тестування
Разом		100		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Активний туризм: теорія та практика: підручник. Рек. ВР ЛНУ. М. П. Мальська, М. І. Філь, І. Г. Пандяк Кондор 2023
2. Корнієнко О. М. Активний туризм: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вид. 2-ге перер. і доп. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. 293 с.
3. Активний туризм: теорія та практика : підручник. Мальська М.П., Гамкало М.З., Романів П.В. Київ : Видавець ФОП Піча Ю.В., 2024 р. 248 с.
4. Божко Л.Д., Холодок В.Д. Туризм: проблеми та перспективи розвитку під час війни. Culture of Ukraine. 2022. Вип. 77. С. 56–64.
5. Балашова Р.І. Організація діяльності туристичного підприємства. Навчальний посібник.. 2024

Додаткова література

1. Повітряний кодекс України від 13.02.2020 р. № 440-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Погасій С.О. Про роль транспорту у розвитку туризму в Україні. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 2(2). С. 39-44.
3. Тимчук О. Перспективи розвитку гірського туризму в Україні. *Збірник наукових праць НДФІ*. №7. 2020. с.31–34.
4. Шуплат О. М. Формування поняття «туризм» у сучасній економічній науці. *Ефективна економіка*. № 12. 2020. 48 с.
5. Кукліна Т. С., Зайцева В. М. Сучасний стан розвитку туризму в Україні.

Економіка. Управління. Інновації. 2022. Вип. № 2 (12).160 с.

6. Лівак П. Є. Активний відпочинок: види і різновиди активного туризму та їх сутність. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2022. Вип. 7 (152). С. 79–83.Б

7. Паньків Н., Дрозд Н. Тенденції розвитку екстремального туризму в Україні. Вісник Хмельницького національного університету. 2022. № 6. Том 1. С. 130-145

8. Іванюк П. Вплив активного туризму на психофізичне здоров'я українців. Контексти активного туризму / Матеріали наук.-практ. конф. Львів, 2024. С. 31–33

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Перспективи розвитку екстремального туризму в Україні. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/vasyljuk.htm

2. Тенденції розвитку екстремального туризму в Україні. URL: [2022-312-61-19.pdf](https://tourlib.net/statti_ukr/2022-312-61-19.pdf)

3. Сучасний стан активного туризму в Україні. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/active-tourism.htm

4. Особливості розвитку екстремального туризму в Україні. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/96/12.pdf>

5. Екстремальний туризм як світовий тренд. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/myrgorodska.htm

6. Сучасний стан активного туризму в Україні. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/active-tourism.htm

7. Сучасний стан та тенденції розвитку індустрії туризму в Україні. URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2023/pages/24673/zbirnik-tez-mizhnarodna-konferenciya-2023.pdf>

8. Рейтинг найкращих країн для туристів, які люблять екстремальний відпочинок. URL: https://maximum.fm/rejting-najkrashchih-krayin-dlya-turistiv-yaki-lyublyat-ekstremalnij-vidpochinok_n195678

9. Тенденції розвитку світового екстремального туризму: проблеми та перспективи. URL: [delivery.php \(ssrn.com\)](https://www.ssrn.com/delivery.php)

10. Стали відомі головні страхи туристів у 2024 році: за рік результати кардинально змінилися. URL: <https://www.unian.ua/tourism/news/chogo-naybilshe-boyatsya-turisti-novi-vikliki-u-2024-roci-12576681.html>

11. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі. URL: <https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-03/monograf%202017.pdf>

12. Воєнний туризм в Україні: умови та перспективи розвитку. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/vynnychenko2.htm

13. Дайвінг в Україні: найкращі місця. URL: <https://svitom.info/podorozhi-ukrainoyu/daiving-v-ukraini-naikraszi-miscya.html>

14. Як і де займатися рафтингом в Україні: корисні поради та перевірені локації. URL: https://idea.24tv.ua/shho-take-rafting-istoriya-rozvitku-de-mozhna-zaunyatisya-novini-sportu_n1583621

15. Печери в Україні: спелеотуризм. URL: <https://poizd.com.ua/articles/pecheri-v-ukraini-speleoturizm/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної роботи

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	7
2	Участь у роботі на практичних заняттях	15
3	Виконання самостійної роботи	3
4	Виконання контрольної роботи	5
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
5	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	8
6	Участь у роботі на практичних заняттях	15
7	Виконання самостійної роботи (індивідуального творчого завдання тощо)	2
8	Виконання контрольної роботи	5
	Всього за атестацію 2	30
9	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
10	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Якщо здобувач вищої освіти упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів, як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни